

Afz. NGV afd. Utrecht
 Vogelaarsweide 3
 3437 DD Nieuwegein

TNT Post
 Port betaald
 Port Payé
 Pays-Bas

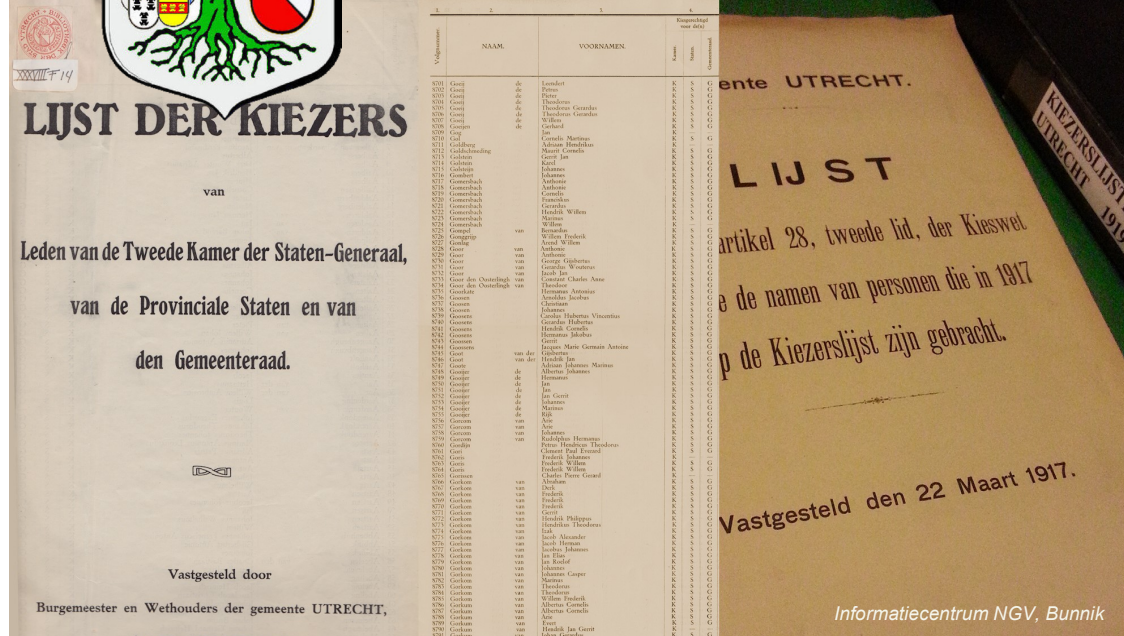
1917 Kiesgerechtigde vrouwen voor het stembureau in gemeentehuis Abcoude

www.ontdekjouwverhaal.nl

Stichtse Herald

Tijdschrift van de NGV afdeling Utrecht

31e Jaargang, nummer 3 – augustus 2019

De STICHTSE HERAUT verschijnt in februari, april, augustus en november.
 ISSN nummer 2542-4076

Bijdragen voor het volgende nummer, zo mogelijk met een illustratie, worden gaarne ingewacht één maand voor verschijning (lieftst per e-mail).
 Voor niet ondertekende artikelen is de redactie verantwoordelijk.
 Overname van artikelen is toegestaan mits de bron vermeld wordt.

De STICHTSE HERAUT wordt verspreid naar alle leden van de NGV afd. Utrecht. Zij die geen lid zijn van de NGV, kunnen zich op de STICHTSE HERAUT abonneren tegen betaling van €11,00 per jaar. Opgave bij de penningmeester (adres z.o.z.).

NGV afd. UTRECHT (regio Woerden > Wijk bij Duurstede en Ronde Venen > Vianen)
 Afdelingsavonden: elke 2e woensdag van de maand, met uitzondering van de zomermaanden (verdere informatie op de binnenzijde van de omslag).
 Website: <http://utrecht.ngv.nl> Voor afdelingsnieuws: registreer u op www.ngv.nl !

Voor adreswijzigingen en informatie over het lidmaatschap van de NGV gelieve u zich te wenden tot: NGV, Postbus 50, 3980 CB Bunnik, of per e-mail: info@ngv.nl.

Vastgesteld door
 Burgemeester en Wethouders der gemeente UTRECHT,

Informatiecentrum NGV, Bunnik

UIT ONZE AFDELING

Bijeenkomsten najaar 2019

De bijeenkomsten vinden plaats op de tweede woensdag van de maand in de zaal achter de Tuindorpkerk, Prof. Suringarlaan 1 te Utrecht. We beginnen steeds om **19.30 uur** (de zaal is al open om 19.15 uur), zodat u volop in de gelegenheid bent om de bibliotheek te bezoeken, de contactdienst en het prikbord te raadplegen en om met andere leden van gedachten te wisselen. Vanaf 19.30 uur kunt u ook de helpdesk raadplegen, Herman Veerkamp staan dan tot uw beschikking. Ook kunt u van te voren uw vraag doormailen: hermanveerkamp@xs4all.nl.

De lezingen vangen aan om **20.00 uur**

Woensdag 11 september 2019 is er lezing door Wendy de Keyzer over “**Woeste wijven en wijze wieven**”, over de rol van vrouwen in verschillende opstanden. Op humoristische wijze zal licht geworpen worden op het leven van vrouwen vanaf de middeleeuwen tot nu. Er zullen verschillende Utrechtse vrouwen de revue passeren. Wendy de Keyzer is historica en werkt al meer dan 10 jaar als stadsgids in Utrecht.

Woensdag 9 oktober 2019 zal dhr. Anne Doedens een lezing houden met als onderwerp **De Watergeuzen**. In het voorjaar verscheen het boek De Watergeuzen, een vergeten geschiedenis. Zie verder de inleiding in dit nummer.

Zaterdag 9 november 2019 zal afdeling Utrecht een dag organiseren met enkele andere afdelingen, mogelijk in het Verenigingscentrum in Bunnik, voor startende leden en geïnteresseerden. Verdere informatie volgt nog.

Woensdag 13 november 2019 vindt de afdelingsledenvergadering plaats.

Start 19.30 uur. Daarna is er weer tijd voor Tienminutenpraatjes; wilt u iets vertellen over uw familie, uw onderzoek, een bijzondere vondst of bron, laat dat dan weten aan Emmy Miltenburg, e-mail emmy.miltenburg@live.nl

Zie voor de toelichtingen op de lezingen de agenda op de website van de NGV, afdeling Utrecht, <https://ontdekjouwverhaal.nl/onze-afdelingen/utrecht/> <https://nl-nl.facebook.com> ›

Voorouderspreekuur

elke **eerste woensdag** van de maand
van **10.30 uur tot 12.30 uur** in

Het Utrechts Archief, Alexander Numankade 199, Utrecht

Adressen Afdelingsbestuur NGV afd. Utrecht

Voorzitter: Dhr. C.H. de Jong, Park Arenberg 21, 3731 EN De Bilt, tel. 030-2205749, e-mail: casperdejong@planet.nl

Vice-voorzitter: Mevr. Y.A. Jansen- Linse, Park Arenberg 14, 3731 ES De Bilt, tel. 030-2201049, e-mail: yalinse@planet.nl

Secretaris: Mevr. M.Y.A. Lambermont, Vogelaarsweide 3, 3437 DD Nieuwegein, tel. 030-6048079, e-mail: m-lambermont@ziggo.nl

Penningmeester: Dhr.J.P. Kasius, Warinenpoort 1, 3991 JZ Houten, e-mail: sjack.kasius@kasius.nu , tel. 06-54308244.

Leden: Mevr. E.P.C.M. Miltenburg, Rembrandthage 472, 3437 PC Nieuwegein, tel. 030-6000059, e-mail: emmy.miltenburg@live.nl

Afdelingsafgevaardigden:

J.P. Kasius (afgevaardigde) en Y.A.Jansen- Linse (plaatsvervanger)

Overige functionarissen:

Bibliotheek: vacature

Contactdienst: Mevr. M.Y.A. Lambermont (adres: zie boven)

PR (public relations): Mevr. Y. A. Jansen-Linse (adres: zie boven)

Redactie Stichtse Heraut:

Mevr. Y.A. Jansen-Linse, Mevr. M.Y.A. Lambermont (adres: zie boven), Dhr. R. van der Hof, e-mail: rob@vanderhof.nl

Contactpersonen van de werkgroepen:

Genealogische informatie: Yvonne Jansen- Linse, yalinse@planet.nl

Genealogisch computergebruik: Herman Veerkamp, hermanveerkamp@xs4all.nl.

Lezingen: Mevr. E.P.C.M. Miltenburg (adres: zie boven)

Webmaster: Dhr. Roel Hagen, e-mail: hagro01@hotmail.com

STICHTSE HERAUT, 31^e jaargang, nr. 3, augustus 2019
Contactorgaan van de Nederlandse Genealogische Vereniging afd.
Utrecht. Voortzetting van 'De Stichtsche Heraut'
Redactieadres: Park Arenberg 14, 3731ES De Bilt
E-mail: yalinse@planet.nl

VAN DE REDACTIE

Hopelijk heeft u van de zomermaanden kunnen profiteren en bezig kunnen zijn met genealogisch onderzoek.

Te midden van mooie zonnige dagen waarbij je veel buiten kunt zijn, is het soms nodig bezoek aan een website of een historische plek en archief te plannen. Zo heb ik in Noord Friesland een mooi tochtje gemaakt langs kleine begraafplaatsen bij oude, prachtig gerestaureerde kerkjes. Veel grafstenen, zowel oude als nieuwere waren daar te zien, met familienamen die genealogisch interessant waren. Bij kleine dorpen valt dan ook op hoezeer families onderling verwant zijn. Ook komen er personen voor die nog niet in de gegevens thuis aanwezig waren. Het aardige is dat je zo verschillende generaties bij elkaar kunt vinden. Dat doen we uiteraard ook in het opstellen van een genealogie; de grafstenen echter kunnen weer andere informatie geven als er beschrijvingen op voorkomen, verschillende gezinsleden op 1 plek liggen of plaatsen genoemd worden die wellicht onbekend waren. Tenslotte zijn de overledenen begraven door hun eigen familie, die besluiten hebben genomen, bij voorbeeld over de begraafplaats zelf en over de teksten op de steen. In het boek Lief en Leed waarin schilderijen worden getoond van familiegroepen is eveneens te zien dat er generaties werden afgebeeld en dat er door familieleden veranderingen werden aangebracht: overleden personen werden er bijgeschilderd, soms ook later, of personen werden weggeschilderd, later geboren kinderen kwamen er weer bij. De eerste, reeds overleden echtgenote wordt afgebeeld tegelijk met de tweede. Dat maakt van zo'n schilderij een levendig, niet vastliggend beeld. En het zegt iets over hoe men het gezin, de familie heeft beleefd.

Nu het augustusnummer van de Heraut voor u ligt, is te zien dat het najaarsprogramma een keur aan keuzes biedt. Genealogie blijft onuitputtelijk wat betreft onderzoeksmogelijkheden, verbonden met historische bronnen, gebeurtenissen en plaatsen. Graag horen we van uw onderzoek; in november kunt u er iets over vertellen bij de Tienminutenpraatjes!

Wij wensen u veel plezier met deze Heraut en hopen u op de afdelingsbijeenkomsten weer te ontmoeten.

Kopij voor de Stichtse Heraut nr.4, november 2019 graag insturen vóór 21 oktober 2019 naar het redactieadres yalinse@planet.nl

VAN DE VOORZITTER

Nu voor de meesten van ons de vakanties weer voorbij zijn, is het goed om een ogenblik achterom en ook vooruit te kijken.

Wat het achterom kijken betreft: je kunt je natuurlijk afvragen of een vereniging eigenlijk wel vakantie heeft. Uit eigen waarneming is mij gebleken dat dit voor de NGV niet geldt. Er wordt constant gewerkt aan een van onze belangrijkste projecten, het digitaliseren van de familieadvertenties. Een einddatum is nog niet te geven, maar het digitaliseren gaat in een tempo dat enige tijd geleden nog ondenkbaar leek. Op automatiseringsgebied is er overigens niet alleen goed nieuws: de website van de NGV functioneert nog steeds niet goed en het duurt langer dan verwacht om dat in orde te maken. Ook daar is - tijdens de vakantiemaanden - hard aan gewerkt.

Terwijl de vereniging als geheel dus geen vakantie heeft gehouden, is er wel een onderbreking geweest van de activiteiten van onze afdeling. Op 11 mei was het laatste onderdeel van ons voorjaarsprogramma, een Stadswandeling door het centrum van Utrecht. Bijna alle deelnemers hadden dezelfde ervaring: wonderlijk, dat er in een stad die je goed denkt te kennen, nog zoveel dingen zijn waarvan je niet wist dat ze bestonden. Precies vier maanden later, op woensdag 11 september, is er de eerste lezing met de intrigerende titel: "Woeste wijven en wijze wieven". Het verdere programma voor dit najaar vindt u elders in deze "Stichtse Heraut".

Ruim een week later, op 19 september a.s. zal in Tiel het NGV symposium "Dochters van Eva" georganiseerd worden. Het lijkt een interessante dag te worden; er zal worden gesproken over de groeiende betekenis van (mitochondriaal)-DNA voor genealogisch onderzoek. Inschrijven kan nog op www.dnaintiel.nl.

Tenslotte gaan we iets nieuws doen dit jaar. Op zaterdag 9 november a.s. zullen wij samen met de afdelingen Amsterdam, Amersfoort en Gooiland een dag organiseren voor leden (en voor andere belangstellenden) die weliswaar geïnteresseerd zijn in hun familiegeschiedenis maar nog niet weten hoe zij moeten beginnen. Nadere informatie volgt, maar: als u geïnteresseerd bent, zet de datum vast in uw agenda.

Samenvattend: voldoende om naar uit te kijken na de vakanties!

Casper de Jong
Voorzitter

AFDELINGSNIEUWS

Oud bestuurslid Maurits Northolt overleden

Maurits wordt in de Stichtse Heraut nr. 15, februari 1992 vermeld als nieuw lid. In 1995 wordt hij voor het eerst vermeld als secretaris van het bestuur van de afdeling Utrecht. In de ledenvergadering van april 2009 is hij aftredend en niet herkiesbaar. Hij is dan 14 jaar secretaris geweest. In die periode heeft hij ook meegewerkt in de Werkgroep criminele Sententies bij het Utrechts Archief. Hij is werkzaam geweest als docent Wis- en natuurkunde. Maurits is 81 jaar geworden.

Nieuwe leden

Dhr.mr.drs. A.H. Bruggeman	Utrecht
Mw. H.C.A. de Wit	Utrecht
Dhr. T.V.M. Langemeijer	Houten

Van harte welkom! Wij hopen u te zien op de afdelingsbijeenkomsten.

Nieuwe leden stellen zich voor

Mijn naam is **Ab Bruggeman** en vanaf 1989 wonend in Utrecht. Na bij Rijkswaterstaat in diverse regio's te hebben gewerkt, ben ik sinds een jaar gepensioneerd. Naast een algemene belangstelling voor geschiedenis ben ik sinds kort ook geïnteresseerd in mijn vooroudergeschiedenis. Zowel mijn vaders als mijn moeders familie komen uit Overijssel (Salland, Twente). Het betreft de namen Bruggeman en Ravenshorst. Ik heb al enige gegevens kunnen verzamelen en bekijk nu hoe ik die op handzame manier kan ordenen en vastleggen. Ook wil ik mijn kennis van regionale geschiedenis verdiepen. Dat is de reden dat ik lid ben geworden van de NGV (afdelingen Utrecht en Twente).

Ab Bruggeman

T: 06-16938291

E: ab.bruggeman@kpnmail.nl

Mijn naam is **Jacqueline Langendijk**, geboren Verheul in Utrecht op 3 augustus 1962.

Mijn vader is Joseph Antonius Verheul geboren op 28 augustus 1932 in Utrecht en afkomstig uit een hoveniersfamilie. Mijn moeder is Anna Maria Hansen geboren in Vleuten De Meern op 3 juni 1936. Haar vader is Gerardus Nicolaas Hansen, van het postkantoor aan de Zandweg in De Meern. Ik woon in Biddinghuizen en ben van beroep ontwerper bij een hoveniersbedrijf.

Na een aantal jaren heb ik mijn onderzoek naar mijn stamboom weer opgepakt. Het is een interessante zoektocht die heel veel bijzonderheden oplevert. Ik doe dit momenteel via Myheritage. Door het opzoeken van aktes in Doop- Trouw- en Begraafboeken van de diverse archieven heb ik al veel aktes terug kunnen vinden. Lastig blijft af en toe het lezen van het oude latijn. Ik kom via mijn moeders kant uit in Brabant, Valkenswaard, bij Wilhelma Daems, geboren rond 1680 en Wilhelmus Puttevil, geboren rond 1680. Maar ook mogelijk een tak naar Duitsland.

Met verder onderzoek naar deze familie ben ik nog bezig. Hierbij helpt het forum van het BHIC (Brabants Historisch Informatie Centrum) mij enorm.

Via mijn vaders kant kom ik uit bij Willem Acrijnz Agterberg (Verheul) in 1564, een uitgebreide familie waar ik nog veel onderzoek naar wil doen. Gelukkig beschik ik over veel informatie via de Historische vereniging Vleuten De Meern over de hoveniergeslachten.

Ook de familie van mijn echtgenoot vraagt nog het nodige onderzoek. Er valt dus nog heel veel in kaart te brengen.

Jacqueline Langendijk
j.langendijk@solcon.nl

Verslag lezing 13 maart 2019 'Burgerlijke stand, voor- en achternamen in Nederland vanaf ca. 1800 tot nu' door Wim Zondag

door Marijke Lambermont

Wim Zondag was hoofd afdeling burgerzaken en buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand in de gemeente Baarn. Zijn hobby is geologie. Hij is dan ook lid van een andere NGV: de Nederlandse Geologische Vereniging.

Herkomst van namen en ontstaan van familienamen

- Vadersnamen: de oudste familienamen zijn vadersnamen (patroniemen).
- Bijnamen kwamen vroeger veel voor. In Culemborg had bijna iedereen een bijnaam. De herkomst van bijnamen is interessant als je weet waar ze vandaan komen.
- Geografische namen: naar een bepaalde streek, stad, dorp of rivier.
- Namen van beroepen: Timmerman, Smid
- Namen van dieren, vogels en vissen.

Invoering burgerlijke stand

Voor 1811 was er geen algemeen geldende regeling: geboorte en huwelijk werden ingeschreven in kerkelijke registers. Overlijdensregisters werden bijgehouden in kerken en/of bij beheerders van begraafplaatsen.

In 1811 werd Nederland een provincie van Frankrijk onder Napoleon. Het Burgerlijk Wetboek werd ingevoerd. De burgerlijke stand werd een taak van de overheid (gemeente). Mensen waren verplicht een familienaam aan te nemen.

Dit leidde soms tot “rare” familienamen zoals Naaktgeboren, Poepjes. Of bijzondere namen bijvoorbeeld: Avondrood, De Dood, Boterenbrood, Hup, Jeuken, Regtop en ook Zondag.

Ook bijzondere combinaties van namen komen voor. Zo trouwt in 2008 Nelly den Dikken met Bastiaan den Dunnen. Nelly heet daarna officieel mevrouw Den Dunnen-den Dikken. De naam van Nelly's moeder is Den Dikken-den Breejen. Nelly's oma luisterde naar de namen Den Dikken-Buik.

De geschiedenis van de burgerlijke stand vanaf 1811 tot heden met enkele min of meer belangrijke wijzigingen wordt toegelicht aan de hand van een lijst die wordt uitgereikt. Tussendoor worden enkele anekdotes uit de praktijk verteld. In Friesland worden alle akten tweetalig opgemaakt: in het Fries en in het Nederlands.

Naamrecht in Nederland

Volgens de huidige wetgeving sinds 1998 is de geslachtsnaam van een kind als de moeder gehuwd is de naam van de vader met de mogelijkheid van keuze voor de naam van de moeder. Als de moeder ongehuwd is krijgt het kind de naam van de moeder; als het kind wordt erkend behoudt het kind de naam van de moeder, tenzij door beiden gekozen wordt voor de naam van de erkenner.

Indien de ouders gehuwd zijn dan kan naamkeuze worden gedaan vóór de geboorte van het eerste kind of uiterlijk tijdens de geboorteangifte. Als het kind erkend wordt dan dient de eventuele naamkeuze tijdens het opmaken van de erkenningsakte worden gedaan. Over het algemeen geldt: eens gekozen blijft gekozen, dus elk volgend kind krijgt dezelfde naam als het oudste kind.

In akten van de burgerlijke stand en de gemeentelijke basisadministratie wordt een Nederlandse man of vrouw altijd met de eigen geslachtsnaam vermeld. In het zakelijk en financieel verkeer is het toegestaan de geslachtsnaam van de partner (mede) te voeren. Er zijn vier mogelijkheden wat naamgebruik betreft voor zowel de man als de vrouw: 1. uitsluitend eigen naam; 2. uitsluitend naam partner; 3. naam partner voorafgaand aan eigen naam; 4. naam partner achter eigen naam.

Buitenlands naamrecht in Nederland

Degene met een vreemde nationaliteit wordt in Nederland altijd vermeld conform zijn of haar nationale naamrecht. Bijvoorbeeld: een Turkse vrouw krijgt over het algemeen door huwelijk de naam van haar man en verliest haar meisjesnaam.

Als een kind in Nederland wordt geboren uit Spaanse ouders dan past de ambtenaar van de burgerlijke stand Spaans naamrecht toe. Voorbeeld: uit een gehuwde Spaanse vader Sanchez Vicario, Julio met een Spaanse moeder Gonzalez Rodriguez, Maria, wordt zoon Alva geboren; Alva krijgt de Spaanse

nationaliteit en wordt in de Nederlandse geboorteakte vermeld met de geslachtsnaam 'Sanchez Gonzalez' (eerste deel naam vader (Sanchez) en eerste deel naam moeder (Gonzalez). Het is sinds kort ook voor Spaanse ouders mogelijk te kiezen voor eerst het eerste deel van de naam van de moeder en het eerste deel van de naam van de vader; dan wordt de naam 'Gonzalez Sanchez'.

Heeft het kind een Spaanse vader Sanchez Calvados, Alva, en een Nederlandse moeder Jansen, Maria, dan heet het kind in een Spaanse akte Sanchez Jansen. In Nederland is de achternaam van het kind Sanchez Calvados of Jansen.

Komen de ouders beiden uit een Islamitisch land, bijvoorbeeld Egypte, dan geldt het Islamitisch naamrecht. Als de ouders heten Mohamed Almi Emah en Beni Mada Sadat dan heet hun dochter Sabria Mohamed Almi. Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen voor- en achternamen. De drie namen worden gezien als een naamreeks.

Een Marokkaan mag zijn kind geen Nederlandse voornaam geven. Dan weigert het Marokkaanse consulaat het kind te registreren en krijgt het niet de Marokkaanse nationaliteit. Er is een lijst van goedgekeurde Islamitische namen.

Wijziging van de achternaam is mogelijk als: het een bespottelijke of onweldoeglijke naam is, een naam die uitsterft, een veel voorkomende naam. Of kan gewijzigd worden in de naam van de opvoeder (naam van de moeder of stiefvader). Het heeft de voorkeur om bij naamswijziging enkele letters om te draaien.

Voornamen

Het geven van voornamen is in Nederland sinds 1970 vrij, mits het geen ongepaste naam is, het geen bestaande geslachtsnaam is, niet zijnde tevens voornaam. Wijziging van de voornaam loopt via een procedure bij de rechtbank via een advocaat.

In de voornaam mogen in principe geen twee hoofdletters voorkomen. Zo wordt TomTom geweigerd; de naam AnneWil is echter geaccepteerd.

De voornamen Panter Fonny Miracle of love werden alleen geaccepteerd als tussen de laatste naam streepjes worden geplaatst: Miracle-of-love.

Bijzondere akte

Een bijzondere akte die Wim Zondag heeft opgemaakt is de overlijdensakte van prinses Juliana in 2004. Alle namen en titels staan hierin vermeld. De overlijdensakte voor prins Bernhard had hij al klaar liggen, maar deze is niet gebruikt omdat prins Bernhard kort voor zijn overlijden werd opgenomen in het UMC Utrecht.

Het graf met de handjes

Een bijzonder graf is het 'graf met de handjes' op het Oude Kerkhof in Roermond. Katholieken en protestanten mochten niet op hetzelfde kerkhof begraven worden. In Roermond is het katholieke deel van het protestante deel gescheiden door een hoge muur. De beiden echtlieden uit een gemengd huwelijk wilden echter na de dood niet gescheiden worden en kwamen met een creatief idee: over de muur houden een forse mannenhand en een tere vrouwenhand elkaar vast. In 1842 trouwde een 22 jarige jonkvrouw met een elf jaar oudere kolonel, die niet zoals zij van adel was en bovendien protestant. Dit ongewone huwelijk zal voor de nodige opschudding gezorgd hebben in die tijd. Na veertig jaar huwelijk overleed de kolonel, acht jaar later gevolgd door de jonkvrouw. Zij liet zich echter niet begraven in de nabij gelegen familietombe, maar bij haar geliefde aan de andere kant van de muur. Het is een aanrader om hier eens te gaan kijken.

TIJDSCHRIFTENNIEUWS

door Hetty Venema

Cronyck de Geyn, jg. 41, nr. 2-2019

(cronyckdegyn@museumwarsenhoeck.nl), met nieuwsbrief nr. 28 van Museumwerf Vreeswijk, de plaats voor historische binnenvaart. Afgelopen 6 juli hebben mijn oud-collega's en ik een boeiende rondleiding gekregen van Jaap Boersema in en op de scheepswerf. Jaap Boersema: Pastorie in oorlogstijd [de gereformeerde predikant van Vreeswijk Van den Berg en zijn kinderen in het verzet; de radio zat in het kerkorgel verstopt; Aart van Beest alias De Pruijm, kleermakersfamilie Schouten, Witte, Van der Woerd, Willem en Corry van der Griendt lieten een pas geboren Joodse baby van hun onderduikers bijschrijven in hun trouwboekje. Later zouden ze een symbolisch bedrag van 1 gulden moeten betalen wegens valsheid in geschriften]; Tim Hagt: Oorlogsherinneringen van Barend Doest; Bep van der Tol, dochter van de turfschipper van de Wittevrouwensingel, vertelt: Ondergedoken op Plettenburg; Loes Sloten-Glimmerveen: Schietincident op 7 mei 1945 in Jutphaas; Jaap Boersema: Cornelia 'boven water', Historica Rina Copier

schreef ooit het boekje 'Vreeswijk in de Tweede Wereldoorlog' dat gaat over voorzorgsmaatregelen die getroffen moesten worden om voorbereid te zijn op een eventuele oorlog; Renée Blom: Jopie Hoveling, een 75 jaar oud drama [Jopie Hoveling werd 8 jaar oud getroffen door een vliegtuig]; Els van Mourik: Het verborgen verleden van Stormerdijk, deel 2: de periode 1681-1780 [Van Rijjesteijn, Noordeloos, Van Deurn, Blom].

De Biltse Griff, jg. 28, nr. 1, maart 2019 (historischekringdebilt.nl), Jochem Botman: Fort Blauwkapel en de ontsnapping van Wim Sassen; Leo van Vlodorp: Vrouwenkiesrecht en het eerste vrouwelijke raadslid in De Bilt; Wim Krommenhoek: Kunst in De Bilt: een reis langs beelden in onze gemeente (2) [Europa en de Stier, de schoolverlater'liefdespaar en de Dorpsomroeper; Abe Postema: De Bilt toen en nu, De school aan de Middellaan; Tiemen van der Worp en Korine Hazelzet: Gloeiende muntjes: fabel of feit?; Joke van der Wiel: De dingen die voorbij zijn, van slingers, schildjes en stickers. Toeristische trofeeën uit de twintigste eeuw; Dick Berents: Een bezoek aan het Bilts (digitale) museum.

De Biltse Griff, jg. 28, nr. 2, juni 2019, Kees Floor: Droge voeten, complexe grenzen, Uitglijders cartografen door uitloper De Bilt; Leo van Vlodorp: Kroniek van De Bilt van het jaar 2018; W. Krommenhoek: Kunst in De Bilt: een reis langs beelden in onze gemeente (3), De Parachutist, Tourrenners, Adonis en Afrodite en nog meer; Leo van Vlodorp, met een bijdrage van Gerrie Seldenrijk-Rooken: De lotgevallen van een varkensstal [de metamorfose van de boerderij 'De Olden Brandenburg' in 'Verhaar Whisky-en Wijnhandel'].

Historische Kring Maarssen, jg. 46, nr. 2-2019 (historischekringmaarssen.nl), Wim van Schaik: Het dorpsbestuur van Maarsse in rumoerige tijden Deel 2, Het beleid [de laatste jaren van de Republiek]; Clan Visser 't Hoofd: Het Rode Dorp in de Bethunepoler, Een inwonster vertelt ... [vader Hogenhout had een mooi grijs pak voor Arie op de kop weten te tikken in ruil voor vijf pond roomboter]; Tineke Barneveld: Binnenkijken in de Westbroekse poldermolen van Oud-Zuilen [Ria Tjihuis maakte foto's van het interieur; bouwers van de in 1753 achtkantige bovenkruier waren de broers Hijmen en Johannes van Zijl uit Lexmond; de molenaars waren Janus Griffioen en zijn zonen, later Jan van der Wilt en zoon Willem]; Jaap Versteegh: De tuinen langs de Vecht, Kunst uit de Vechtstreek Deel 6; Ria Tjihuis: Een terugblik op molen De Hoop, De wandeling van De Pijper in 1916 Deel 7; Jan Simonis, Hans van Bommel, Jaap Kottman: Abraham van der Hart, architect van Eisenburg III, Eisenburg, de verdwenen buitenplaats Deel 8; Wally Smits: Brug op instorten [het bruggetje in het Zandpad tussen Vechtoever en Goudestein]; Hans Sagel: Uit de Oude Schoenendoos Deel 78, De dubbele houten klapbrug over de Vecht in 1936.

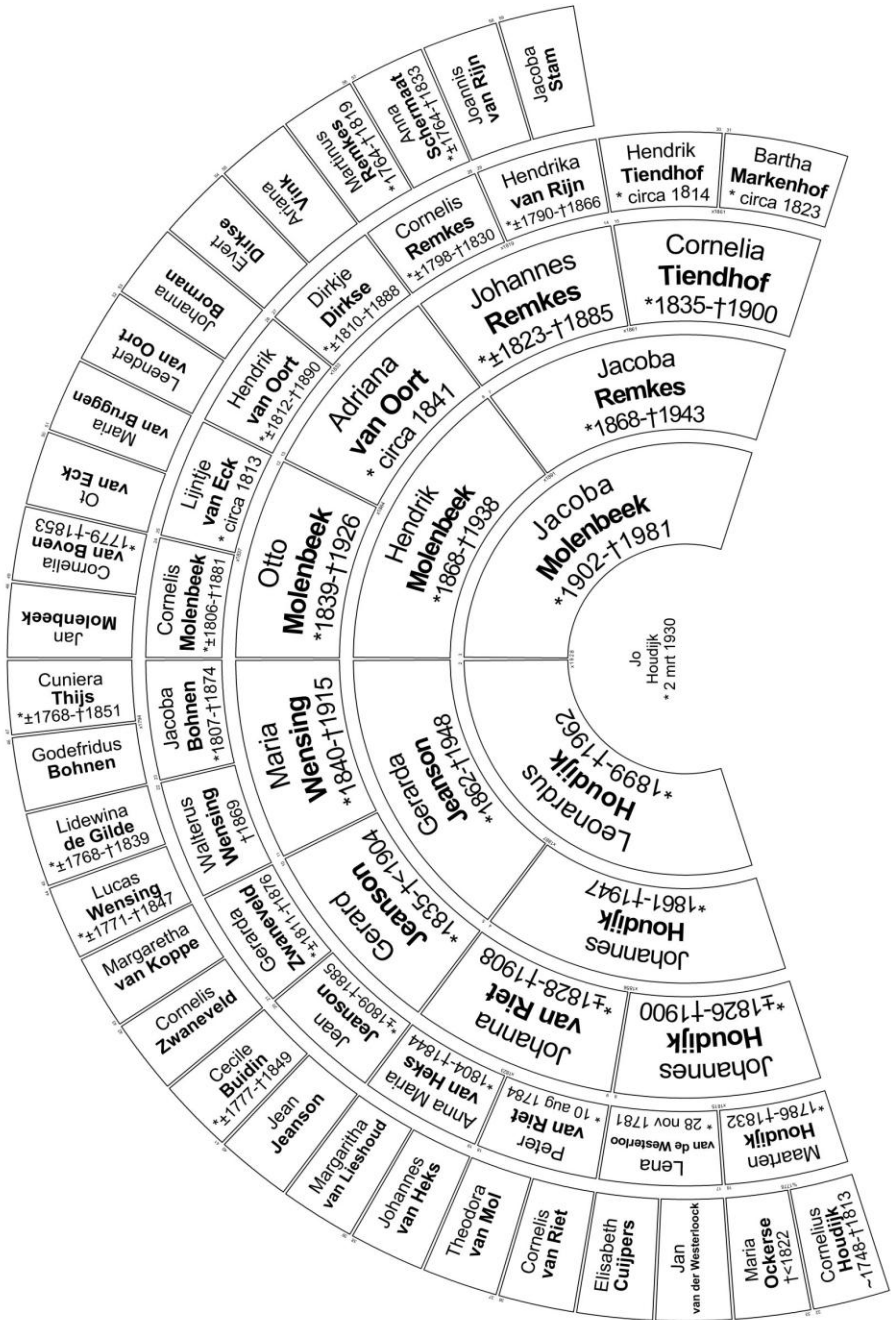
Leusden Toen, jg. 35, nr. 1, maart 2019

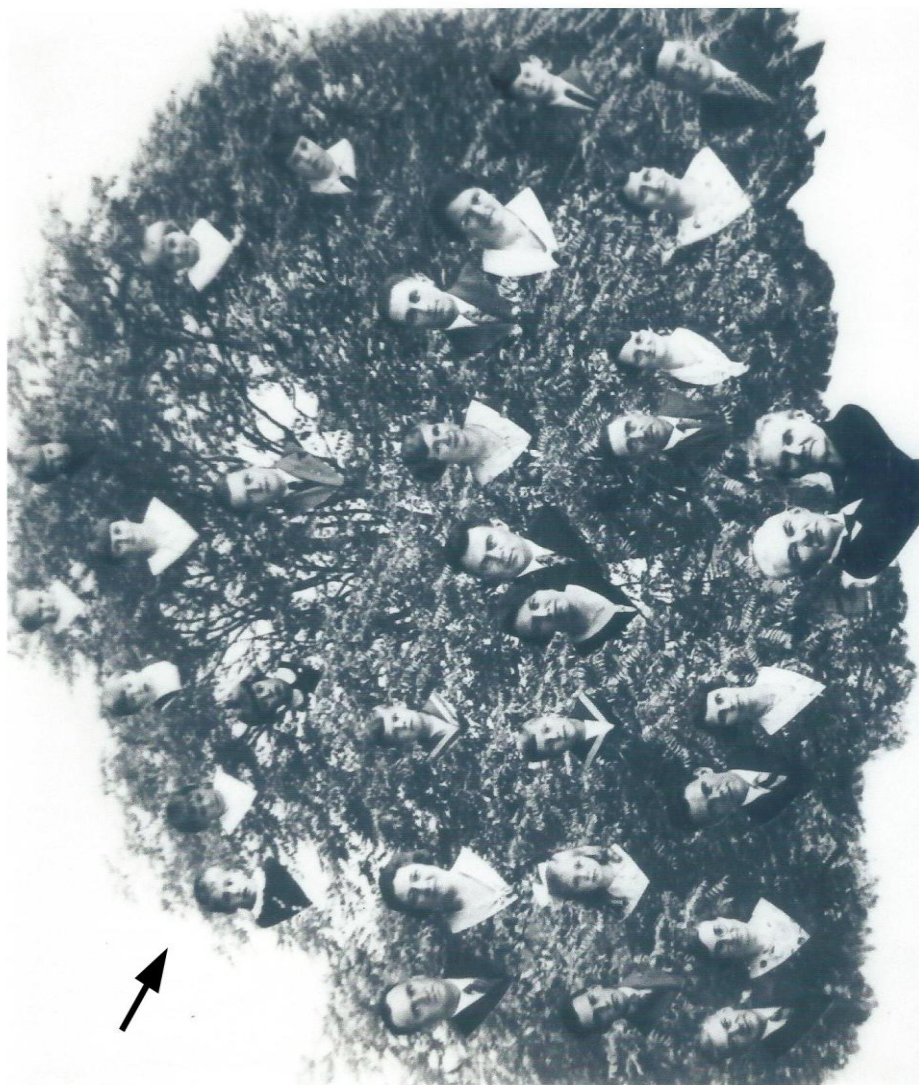
(historieleusden.nl; boeken.historieleusden.nl), Jan Hoogendoorn: Raadsel rond Groot Zandbrink (1), Vermoedens, aanwijzingen en bewijzen [Arnoud Jan de Beaufort gaf in 1906 een opdracht aan een tiental mannen om de omgrachte heuvel bij de boerderij af te graven. Hij vermoedde daar een oud 'buitenplaatsje' te vinden; in de Gouden Eeuw waren bijna alle eigenaren (familie Everzwijn) van Groot Zandbrink lid van het vooraanstaande Arnhemse patriciërsgezicht; een leerzaam en interessant artikel]; Frans van Loenen: Het huis van de dokter fonkelt weer, 'Klein Hamersveld' [het pand werd door Paul Bloemendal (Vastgoed) en architect Egbert Kielstra gerestaureerd];

Leusden Toen, jg. 35, nr. 2, juni 2019, Frans van Loenen: José Huurdeman: Een gedreven schrijfster [haar laatste boek 'Ondergronds, in de Tweede Wereldoorlog' handelt over het verzet in de Gelderse Vallei en Krimpenerwaard. (José verdient een gouden griffel vind ik); Jan Boersen: Oorlogsherinneringen [Jan was 8 jaar oud toen de oorlog begon en heeft een groot aantal oorlogsherinneringen op papier gezet]; Remco Reiding en Alex Engbers: Oezbeken weten nu waar Leusden ligt [in april 2018 hoort bij toeval de jongste zoon van de Oezbeekse zakenman Zafar Chasimov, in zijn Groningse studentenkamer het verhaal over 101 Oezbeken die in kamp Amersfoort zijn vermoord. Vader Chasimov komt naar Nederland en bezoekt met zijn zoon Kamp Amersfoort en Sovjet Ereveld]; Frans van Loenen: Cafeteria Verhagen liet de klanten voetballen; Bertheke Hojenbos: Over veldnamenonderzoek, aktes, hekken, boerderij De Riet 2015-2018 [Groote Riet, De Riet, Nieuwe Riet en Kleine Riet en het kistje van Jan en Cobie de Kruijf, huurovereenkomsten Groote Rhied uit 1751, 1763 en 1767 met Geertje Hendriks en Helmert Cornelissen haar man].

Rond Leidsche Rijn & Vleutensche Wetering, jg. 39, nr. 1, maart 2019 (histvervdmh.nl), J.A. van der Hoeve met een aanvulling over de verbouwing door Jan Sangers: Onderzoek naar de bouwhistorie van de Broederschapshuisjes in Vleuten, Dorpsstraat 1 (deel 2); Jan Schutte: Vrijwilligers bij onze bloeiende vereniging: Jan Fokker; Marjo van der Woerd: Herinneringen aan de Groenedijk (40), 'Je kon doen en laten wat je wilde', Gerard Wagevoort, geboren op Groenedijk 37; Veronique Voorn-Verkleij: Uit de Oude Doos, Oranjeveest De Meern 1967; Klassen- en groepsfoto's, Derde klas van de MAVO Oudenrijn in De Meern in 1974-1975; idem: Onze Monumenten, 'perron 9' op het Berlijnplein, Leidsche Rijn Centrum; C.W.M. (Kees) Rasch: Het Romeinse Rijk (8): De Bataafse opstand; idem: Verdwenen Straatnamen (2): de Kantonnaleweg; Arnold van Dijk: Terug naar Vleuten (17),

Vervolg op pag. 64

Dit is de Koninginneboom die destijds in het Wilhelmina park in Utrecht stond. Mijn grootouders toen 50 jaar getrouwd staan als stamboom onderaan. Ikzelf, Jo Houdijk, ben het jongetje links boven met de witte knoopjes op zijn borst en daaronder mijn ouders. Het cirkeldiagram begint bij mij in de middencirkel. Vragen en aanvullingen kunt u mailen naar: jhoudijk@kpnmail.nl

Pastoor Beutener; Wim J.G.M. Mulder en Jan Schutte: Oorlogsverhaal Martin G.J. Mulder, Het verhaal achter negen briefjes uit een dodencel [uit de nalatenschap van Ben Mulder kwamen onverwachts negen briefjes tevoorschijn die vader Martin Mulder via de vuile was naar buiten wist te smokkelen vanuit de Weteringschansgevangenis/Huis van Bewaring I in Amsterdam]; Jan Schutte: Oorlogsverhalen van ooggetuigen [een verhaal 'uit eerste hand' van Mieke Kleber-Lambers, de oudste dochter van het in april 1945 vier kinderen tellende gezin van dokter Egbert Lambers Sr.]; Herman van Noordenburg: Herinneringen aan Vleuterweide (7), De fiere Pinksterblom; Ton H.M. van Schaik: Van over het Kanaal, Jaffa. Idem, nr. 2, juni 2019, Erik Graafstal, Arthur van der Leij en Veronique Voorn-Verkleij: Met de Vleuten 3 van Rijnland naar Leiderdorp? Of met de Vikingen naar Dorestad?, vondst bijzonder sloopspanst roept veel vragen op; Jan Schutte: Vrijwilligers bij onze bloeiende vereniging: Arie Eijgenraam; Klassen- en groepsfoto's, Huishoudschool in De Meern in ??; Ria Gresnigt: Lies Staal, opgroeien in Vleuten tussen twee Wereldoorlogen (5), Lies ontmoet haar latere echtgenoot Bertus Gresnigt, een tuinder; Hanneke Meuwese: Ondergronds Verleden (36), het theepotje met de Chinese tekens op de bodem van het potje; Herman Valen en John Wendrich: De Haar onthuld (5), De ondertekenaars van de Stichtse Landbrief uit 1375 nader onderzocht; Veronique Voorn-Verkleij: Nog een keer wandelen ... met Jac.P. Thijsse. Hij maakte het uitstapje naar Kasteel de Haar in zijn Verkade-album over de Vecht; C.W.M. (Kees) Rasch: Het Romeinse Rijk (9): de Pax Romana; idem: Verdwenen Straatnamen (4): de Huppeldijk; Arnold van Dijk: Terug naar Vleuten (19), Avondvierdaagse [Hup, de meiden zijn niks, ze weten niet eens wat afwassen is]; Ton H.M. van Schaik: Van over het Kanaal, De Meernbrug.

St. Maerten, Tijdschrift van de Historische Vereniging Maartensdijk, nr. 56, mei 2019 (historischeverenigingmaartensdijk.nl), Kees Floor: Tolheffing, bij koninklijk besluit. Wie voor 1 april 1953 van Utrecht naar Hilversum reed of het omgekeerde traject wilde afleggen, moest in Maartensdijk tot tweemaal toe tol betalen of omrijden. De tolheffing was gebaseerd op Koninklijke besluiten uit onder andere 1825 en 1922. In totaal waren er echter wel ongeveer 35 Koninklijke besluiten aan de Maartensdijkse tolleren gewijd; Frans Klok: In den Beginne, Een beknopte geschiedenis van de Boskapel en haar rechtsvoorgangers [Dirk de Kruijff, NH-kerk in Groenekan, pastorie en kerkje Blauwkapel]; Rob Hufen Hzn.: Een andere kijk op het ontstaan van de naam: 'het Zwarte Water' [Het stuk Maartensdijkse Vaart (<1392), dat vanaf Blauwkapel naar de Vecht in de stad Utrecht loopt, werd in de middeleeuwen in documenten Aqua Nigra genoemd].

Stadswandeling 11 mei 2019

Wij maakten een stadswandeling onder leiding van twee gidsen van het Gilde door de binnenstad van Utrecht. Tijdens de wandeling hebben wij onbekende plekjes van de stad ontdekt en veel nieuws over de stad geleerd.

Groepsfoto van 1 van de twee groepen bij het beeldje van een pelgrim bij het Sint Jacobsgasthuis, een van de vele gasthuizen op de pelgrimsweg naar het Spaanse Santiago de Compostela.

De kloostertuin van de voormalige Mariakerk met kloostergang uit de 11 eeuw bij de Mariaplaats.

Tips en weetjes

door Hetty Venema

Amsterdam: Ontsluiting middeleeuwse gasthuisarchieven. Het eerste project is het toegankelijk maken van de Amsterdamse gasthuisarchieven tot 1578. De archieven van de drie oudste gasthuizen van Amsterdam - het Oude Gasthuis, het St.-Pietersgasthuis en het O.L.-Vrouwengasthuis -en van het Oude en het Nieuwe Nonnenklooster- zijn een schatkist voor historici en geïnteresseerde leken. [nieuwsbrief De Bazel 10-7-2019].

Amsterdam: 27 juni 2020 Famillement in Amsterdam, georganiseerd door CBG en Stadsarchief Amsterdam .

Centurial: een nieuw Windows programma dat het genealogische onderzoeksproces ondersteunt, wat andere software niet doet [Hollands Noorderkwartier, jg. 33, nr. 2, 2019, p.62].

Dordrecht: Museum Dordrecht heeft t/m 10 november de tentoonstelling BEET!, Vissen naar verborgen betekenissen. Een tentoonstelling over de symboliek van de vis. Speurblad voor families, waarmee kinderen op speelse wijze schilderijen leren kennen, een levensgroot digitaal aquarium waarin kinderen hun zelf versierde vis kunnen laten zwemmen. [Telegraaf, 30-9-2019, p. D13].

Luthers: Lutherse voorouders in Duitsland. Via archion.de worden alle Lutherse voorouders in heel Duitsland digitaal toegankelijk gemaakt. Persoonskaarten- en lijsten worden voortaan door het CBG verzonden met het programma Secu Doc, in het bericht staat een veilige downlink naar je bestand, dat met een wachtwoord te openen is. De factuur wordt apart opgestuurd.

Plaatsengids.nl: Informatie over álle 7.000 buurtschappen, dorpen, steden, gemeenten, streken en provincies in ons land [Amstelland, nr. 114, april 2019, p. 19].

Rembrandt: Het geboortehuis van Rembrandt: erfgoedleiden.nl.
RK voorouders matricula-online.eu [Harmen Snel, Amstelland, nr. 114, april 2019, p. 10 en p. 13].

Stamboomboeken: Pastpresents.nl , Jacqueline Verkley is oprichter en eigenaar van Past Presents, dat in opdracht van particulieren stamboomboeken maakt met het complete verhaal van hun voorouders. [GEN, jg. 23, nr. 2, juni 2017, p.24 ev].

Utrecht: een megaproject van HUA, vier miljoen doop-, trouw en begraafboeken van Utrechters staan online. Er is acht jaar lang met vijftig vrijwilligers aan gewerkt [Telegraaf, 16 mei 2019, Utrecht T13].

Utrecht: Thuis in de Buurtkerk, 'Duizend jaar verhalen onder één dak', te zien vanaf 2 juni in museum Speelklok [zie boven].

Vette en magere beesten [Delpher.nl], Diemen- of Watergraafs-meersche courant 16 april 1783].

Waterlanders: zaterdag 12 oktober Jubileum (40 jaar) Open Dag. En op zaterdag 16 november de presentatie van het boek Broek en Waterland, Regionale samenwerking en conflicten 1282-1811, Uitgeverij Verloren in de Broeker Kerk [waterlandsarchief.nl].

Open Monumentendag! Id dit jaar in het weekend van 14 en 15 september. Het thema van 2019 is: Plekken van plezier: naar welke monumentale plekken gingen en gaan mensen voor hun plezier?

Lees alles op <https://www.openmonumentendag.nl/>

Op woensdag 4 september begint het Voorouderspreekuur van de NGV afd. Utrecht in het nieuwe seizoen. Elke 1^e woensdag van de maand van 10:30 – 12:30 uur kan men hiervoor terecht aan de Alexander Numankade 199 – 201, Utrecht

Vervolg Politieverlagen brigadier Roskam (Stichtse Heraut, 31^e jg., nr. 2, april 2019)

door Hetty Venema

(Enkele grepen uit de verslagen (1953-1955) van brigadier Roskam, werkzaam op het politiebureau op het Ledig Erf. Brigadier Roskam was Hermanus Pieter (Herman) Roskam (1905-1980). De verslagen zijn afkomstig van zijn zoon Piet Roskam. Zie het aprilnummer van de Stichtse Heraut van dit jaar)

Verslag van de gang van zaken in het bewakingsgebied en van het Groeps personeel van Sectie III. Groep 6 over de maand September 1953.

6 September zagen plm. 12000 bezoekers de voetbalwedstrijd tussen D.O.S. en V.S.V. in het stadion.

14 September zijn in de avonduren plm. 150 vrouwelijke studenten en novieten begeleid vanaf de Bailybrug (*1) naar het Clubhuis van de Utrechtse Vrouwelijke Studenten Vereniging, gelegen aan de Drift. De mannelijke collega's toonden geen belangstelling.

15 September kwam een klacht binnen van een bewoonster van de Paulus Potterstraat die reeds meerdere malen door een onbekende man, telefonisch was opgebeld en die dan allerlei onzedelijke praatjes had en haar uitnodigde tot het hebben van vleselijke gemeenschap met hem. Om te proberen hier een einde aan te maken werd afgesproken dat, mocht deze onbekende man weer opbellen, zij een afspraak met hem zou maken en dan zouden wij zorgen voor politietoezicht in die buurt om de man, mocht hij komen, aan te houden. En jawel, dezelfde dag belde de onbekende weer op met dezelfde vulgaire praatjes. Toen de onbekende man vernam dat aan zijn uitnodiging gevolg zou worden gegeven beloofde hij er een prachtafavond van te maken. Het zou een ware liefdes orgie worden. Hij zou zorgen dat ze onverbreekbaar met de bank verbonden zou worden. Als plaats van samenkomst was afgesproken, de Wilhelmina brug onder de lantaarn. Als herkenning zou Mevrouw op haar armbandhorloge kijken en hij zou een brief in zijn hand hebben. Van te voren stelden de Hoofd agent van politie J. Patist en de a.v.p. C. Bakker zich in burger gekleed, verdekt op in het struikgewas in de onmiddellijke nabijheid van de plaats van samenkomst. Om precies 8 uur zagen beide politiemannen de bewuste Mevrouw naderen, zenuwachtig op haar armbandhorloge kijkende en dit horloge opwindende. (Later vertelde deze Mevrouw dat zij in haar zenuwachtigheid dit horloge nog stuk gedraaid heeft.) Er verscheen ook een baardeloze knaap per rijwiel, met een brief in zijn hand. Zij spraken even met elkaar en verdwenen in de richting van het donkere Wilhelmina Park. Mevrouw angstig omkijkende naar de beloofde hulp, hierop kwamen de beide politiemensen te voorschijn en hielden de amoureuze knaap aan. Aan het bureau gekomen bleek het een 17-jarige bakker te zijn, die nogal veel beeldromans gelezen had, maar nu niets meer van zijn bravour over had. In overleg met de zedenpolitie is deze jongen later door zijn ouders afgehaald. Want uiteindelijk bleken er wel laakbare maar geen strafbare handelingen gepleegd te zijn.

16 September kwam de vader van de 14-jarige Jacob Kuik, wonende aan de Oudwijkerdwarstraat de hulp van de politie inroepen voor deze zoon. Deze knaap meende achter gesteld te worden bij zijn broers. Uit balorigheid bleef hij toen maar op bed liggen en wilde niet naar school toe. De a.v.p. J.E.C. Urlus heeft met deze jongen gesproken, die daarop beterschap beloofde en naar school ging.

Op 19 September riep de bewoner van perceel Wilhelmina Park 28 de hulp van de politie in omdat een neef van hem, woonachtig te Rotterdam, de woning niet wilde verlaten en bovendien zijn oom mishandeld had. Bij nader onderzoek bleek dit een familiekwestie te zijn. Met een zacht lijntje is de neef, door de a.v.p. J. v.d. Mars en G.J. Keunen, uit huis gehaald en heeft men hem aangeraden weer naar Rotterdam te gaan, waaraan hij voldeed. De oom wenste geen aangifte te doen van de huisvredebreuk en de mishandeling.

(*1) De Baileybrug werd in 1945 gebouwd ter vervanging van de Stadionbrug, die eind van de Tweede Wereldoorlog vernield werd door de Duitsers. De Baileybrug heeft zestien jaar dienst gedaan en werd vervangen door de Herculesbrug in 1961 [HUA].

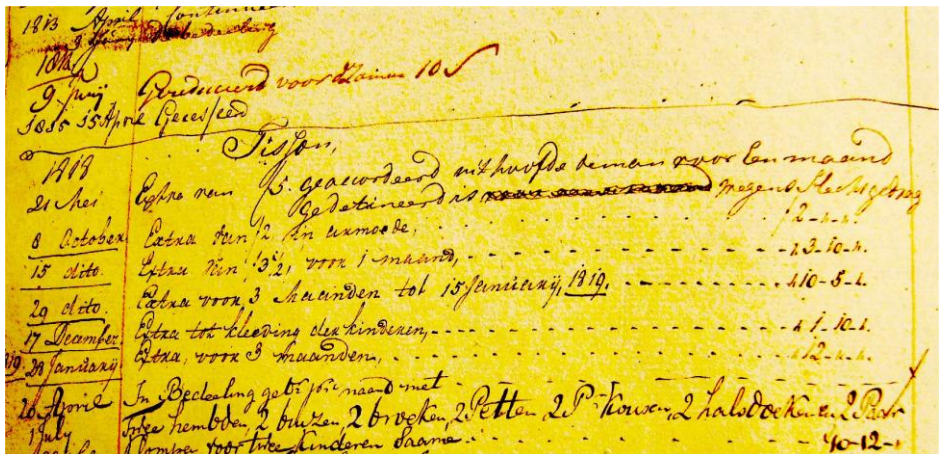
In de volgende Heraut het laatste deel van deze verslagen.

**Diaconie Nederlands Hervormde Gemeente Utrecht,
inventarisnummer 816, toegangsnummer 687: Grootboeken,
registers ter bedeling oktober 1764-oktober 1777.**

Vervolg van de Stichtse Heraut, 31^e jaargang nr. 2, april 2019

Door Yvonne Jansen- Linse

Verschillende keren in de afgelopen jaren zijn er bijdragen in de Stichtse Heraut geplaatst met bovenstaande kop.

Dit is de laatste kop geweest, want het gehele toegangsnummer is nu online te vinden, via de website van Het Utrechts archief. Dat maakt het zoeken wel

heel makkelijk! Vooral ook omdat er op persoon gezocht kan worden zodat al snel is te vinden of de gezochte in het register ter bedeling voorkomt.

Door de overgeschreven vermeldingen in de Heraut was het mogelijk kennis te nemen van een rijke bron aan informatie. Vaak stond het beroep erbij, de inkomsten uit werk, de gezondheid en de gezinsomstandigheden en de betalingen. Ook konden er bijzonderheden worden aangetroffen zoals: gemeen sujet, verlaten vrouw etc.

Nu is dit alles sneller te achterhalen. Een extra reden om gebruik te maken van deze bron! De teksten in de Heraut zullen dus niet meer verschijnen!

PALEOGRAFIE

Transcriptie van Stichtse Heraut 2, 2019

van de ondergenomineerde getuygen Leendert Aelbrechtsz, veerman op de Hijde, de welcke verclaerde besteet te hebben aen Claes Heyndricxsz Zemelaer, scheeptimmerman alhier, dewelcke mede compareerde bekende van den selven aengenomen te hebben omme

te maecken een nieuwe cromsteven schuyte, ende dat op de naervolgende conditien, te weten: dat den voornoemde Semelaer de voornoemde schuyt sal moeten maecken van alsoodanige lengte, holte en wijte als de schuyt die den voornoemde Leendert Aelbrechtsz jegenwoordich is voerende, alles naer den eysch van het werck, op te maecken ende in het waeter te leveren voor ofte vuytterlijcken veerthien dagen naer Rotterdamsche kermis anno 1648, des dat den voornoemde Semelaer sal moeten leveren alle het grove yserwerck tot de selve schuyt van nooden soo van bouts als anders, waervooren den voornoemde Leendert Aelbrechtsz aen hem Semelaer sal betalen de somme van achthondert guldens, namentlijk vijffhondert guldens gereet soo haest ende aleer hij Leendert Aelbrechtsz de voors. schuyt van de werff sal mogen halen voorts tweehondert guldens over een jaer, ende de resterende hondert guldens twee jaren beyde naer de leverantie van de selve schuyt, waervan den selven Leendert Aelbrechtsz gehouden sal sijn behoorlijcke waterbrieff te passeren ende daerenboven aen den meergemelten Semelaer te laten volgen sijne voornoemde schuyte die hij jegenwoor-

INHOUDSOPGAVE

Van de redactie.....	53
Van de voorzitter.....	54
Afdelingsnieuws	
Overlijden Maurits Northolt.....	55
Nieuwe leden.....	55
Nieuwe leden stellen zich voor.....	55
Verslag lezing Willem Zondag over de Burgelijke Stand.....	56
Tijdschriftennieuws.....	59
Cirkeldiagram van Jo Houdijk	62
Stadswandeling 11 mei 2019	65
Tips en Weetjes.....	66
Voorouderspreekuur.....	67
Politieverslagen.....	67
Diaconie N.H.Gem. Utrecht registers ter bedeling.....	69
Paleografie	
Transcriptie Oude opgave.....	70
Nieuwe opgave.....	71
Inhoudsopgave.....	72